



Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

Qvomodo Et Qvando Ecclesia Sponheimensis erecta est in monasterium
per Stephanum comitem de Spanheim, & filium eius Megenhardum.

urn:nbn:de:0128-1-17336

lib. 7. De illustribus viris ordinis nostri, lib. 4. De computo Ecclesiastico, lib. 1. De triplici regione claustralium, lib. 3. De spiritali exercitio monachorum, lib. 1. Eiusdem breuiarium, lib. 1. Quaestiones de Euangelio Iohannis, lib. 1. Quaestiones de Psalterio, li. 1. De continentia & virginitate, lib. 1. De viduis, lib. 1. De crucibus in hominum vestibus apparentibus, ad archiepiscopum Moguntinum epistolarum libros 4. Sermones multos & varios, cum quibusdam orationibus in capitulis, & alijs. His praemissis Lector vale. Die Octobris vltima, Anno 1506.

10 **CHRONICON HVIVS MONASTERII SPONHEIMENSIS, AB EXORDIO FVNDATIONIS SVÆ, COMPLECTENS SVCCES-
SIONES OMNIYV ABBATVM BREVITER, INCIPIT FELICITER.**



20 **A**NNO ab incarnatione Domini nostri Iesu Christi **MXLIII**. Illustris comes Euerardus, comes de Sponheim Ecclesiam in loco qui mons campi dicebatur antiquitus, fundauit, anno quinto Imperatoris Henrici huius nominis tertij, tempore Benedicti papae noni, sanctam Ecclesiam Moguntinam gubernante Bardone venerabili episcopo, viro per omniam sanctissimo, qui & eandem Ecclesiam in honorem beatissimae Dei genetricis & virginis Mariae consecrauit **VIII**. calendis Iulij, anno Domini **MXLVII**. Comes autem Euerardus pro animae suae remedio, ad eandem ecclesiam contulit non pauca bona, quorum emolumento viuere qui altari in eadem deseruierent. In primis decimam villae Sponheim, cum familia & dominicali terra in agris, vineis, hortis, pratis, pascuis, syluis, cultis, incultis atque colendis, vijs atque inuijs. In Pederheim quoque duos mansos. In Rudesheim prope Creutznacht tres mansos dominicalis terrae. Ibidem quatuor mansos cum quarta parte, quos coloni possidebant. In Hagenheim duos mansos, & duo iugera vinearum. In Bascnheim mansum, & sex iugera. In Dromersheim dimidium mansum, & quatuor vineas. In Moncecha aream cum aedificijs, & **XII**. iugera vinearum. In Werngisbach duos mansos. In Efelbrun octo maldra tritici, & **XVI**. siliginis, de manso qui vocatur Eberhardi. Haec & quaedam alia praedictus comes ad ecclesiam a se fundatam contulit, & clericos in eam quosdam qui missas legissent, collocauit. Ius autem instituti ad beneficia clericos in ipsa ecclesia sibi & haereditibus suis reseruauit. Hanc quoque donationem solenniter factam sanctus Bardo archiepiscopus praefatus confirmauit. Itaque per annos ferme **LXX**. stetit ecclesia Sponheimensis, antequam in monasterium erigeretur. Erantque altaria in ea quatuor, quae sacerdotibus sibi
40 succedentibus per seniores comitem de Sponheim ex more conferbantur.

Comes Euerardus ecclesiam fundauit in Sponheim. Bardo episcopus Moguntinus.

Prima donatio huius ecclesiae facta per Euerardum comitem.

Clerici scilicet hunc locum primitus inhabitauerunt.

2VO MODO ET QUANDO ECCLESIA SPONHEIMENSIS

erecta est in monasterium per Stephanum comitem de Spanheim, & filium eius Mezenhardum.

50 **A**NNO Domini **MCI**. Indictione nona, Romanum imperium tenente Henrico Imperatore quarto, ecclesiam quoque Moguntinam gubernante Ruthardo venerabili archiepiscopo, Stephanus comes de Sponheim illustis, diuina inspiratione praemonitus, ecclesiam suam in Monte campi a suis progenitoribus dudum (vt diximus) fundatam, erigere in monasterium curauit. Erat vir bonus & timens Deum, pro cuius honore ministris ecclesiae ac pauperibus multa beneficia impendebat. Coepit autem aedificare locos & mansiones pro monachis, secundum regulam sancti Benedicti conuenientia, anno praenotato: Sed diuersis occupationibus sese interficientibus praepeditus, inceptum opus non continuauit. Vnde cum tandem se iam iam moriturum cerneret, filium suum Mezenhardum, paterne substantiae haeredem, ad se vocauit, ei que vt inchoatum pro caenobio aedificium perficeret, commisit, & sic in Domino quieuit **v. cal. Martij**, anno Domini **MCXVIII**. Mezenhardus autem in eiusdem patre mortuo, opus dudum inceptum fortiter aggressus in paucis annis coplenuit. In medio ecclesiae sub turri chori pro monachis instituit, quae
Stephanus comes monasterium aedificauit. Mezenhardus comes fundatur huius monasterij.

Tritheo

Oper
Histor

tabulata lapideo duodecim Apostolorum Prophetarumque imaginibus pulchre (sicut adhuc cernitur) exornauit. Ad hoc sanctum opus Mechthildis vxor eius, deuotissima mulier, cum magna alacritate multa beneficia contulit; & ipsum comitem, virum suum, cœtinuis precibus pulsare non desistit, monēdo & obsecrando, vt operi cœpto finem imponere quanto citius dignaretur. Timebat enim religiosissima mulier, ne mora, quæ cunctis operibus bonis consuevit esse nociua & periculosa, sanctum viri propositum qualibet occasione mutaret. Rodolphus etiam comes, frater Megenhardi, vna cum Richarde vxore sua, pro consummatione operis non modicos sumtus impendebat.

Rudolphus comes coporator in construen- do.

DE CONSECRATIONE ECCLESIE ET MONASTERII HVIVS

Sponheimensis, per venerabilem antistitem Wormaciensem Boggonem, Vicararchiepiscopum Adelberti.

COMPLETO igitur tandem incepto ædificio, hoc est, ecclesia in modum crucis formata, claustrum & domibus necessarijs, refectorio & dormitorio ad occidentalem plagam, claustrum contigujs, magnificus comes Megenhardus, antequam monachis cœnobium ad inhabitandum traderet, voluit ecclesiam, quam in multis reformauerat, de nouo (vt moris est) consecrari. Clericis itaque eiectis & alibi prouisis, Adelbertum archiepiscopum Moguntinum pro consecratione ecclesie adijt, cui & votum cordis sui superintroducendis monachis ad Sponheim reuelauit. Qui reuerendissimus præsul bonum comitis propositum plurimum commendauit; & quia per se venire ad consecrationem, vt postulabatur non potuit, venerabilem Wormaciensis ecclesie antistitem Boggonem, eo tempore multis annis a sua sede expulsus, quem apud se honorifice tenuit, loco sui designauit. Anno igitur Dominice incarnationis MCXXIII. in Dominica Quasimodogeniti Buggo venerabilis episcopus Wormaciensis, vice Adelberti archiepiscopi Moguntini ecclesiam & monasterium in Sponheim dedicauit in honorem beatæ Mariæ semper virginis, Dei genitricis, & sancti Martini, quondam episcopi Turonensis in Gallia, cum tribus altaribus, quorum maius in memoriam (vt diximus) Dei parentis & sancti Martini fuit consecratum. Aliud in abside versus meridiem consecrauit in memoriam S. Iohannis Euangelistæ. Tertium in abside versus Aquilonem ad introitum claustrum, in honorem sanctorum Petri & Pauli Apostolorum. Reliqua vero altaria successu temporis postea erecta fuerunt.

Buggo episcopus in Wormacia hunc locum consecrauit.

DE PRIMIS DVODECIM MONACHIS, QVI HVNC LOCVM ACCEPTARUNT & PRIMO INHABITARE CœPERUNT, QUORVM OCTO FUERUNT SACERDOTES, & QUATUOR CONVERSI.

ANNO ab incarnatione Domini nostri Iesu Christi MCXXIII. Indictione secunda, sub Henrico Imperatore Quinto, comes Megenhardus, huius loci fundator inclitus, ipsum monasterium cum ecclesia & omnibus pertinentibus eorum, ordini sanctissimi patris nostri Benedicti in perpetuam possessionem tradidit, monachisque ad inhabitandum dedit. Primi autem Monachi, qui hunc ipsum locum primitus inhabitare cœperunt, numero XII. de monasterijs sanctorum Albani & Iacobi prope Moguntiam, ex imperio Adelberti archiepiscopi, ad instantiam comitis Megenhardi venerunt, anno prænotato, in quarta feria post Dominicam Dominicæ passionis. Quorum octo fuerunt sacerdotes, & quatuor conuersi, viri præclari & insignes, quorum aliqui ante ingressum religionis dudum in seculo militauerant: quorum ista sunt nomina: Bertholdus presbyter, Diemus presbyter, Adelbero presbyter, Anshelmus presbyter, Ergenbaldus presbyter, Herboldus presbyter, Sifridus quoque presbyter: Benno conuersus, Lupoldus conuersus, Hartungus conuersus, & Emicho conuersus. Isti XII. fratres partim ex monasterio S. Albani prope Moguntiam (sicut diximus) partim vero ex cœnobio S. Iacobi ibidem, sunt assumpti. Qui cum venissent ad præsentem locum; honorifice satis à comite Megenhardo & eius vxore suscepti sunt, & cœnobium eis solenniter traditum inhabitare cœperunt. Possessione igitur in Dei nomine adcepta, præfati monachi sibi in abbate & pastorem elegerunt secundam regulam monasticam vnanimiter Bernhelmum monachum præfati cœnobi S. Albani, de quo postea dicemus. Prior claustralis institutus est Bertholdus venerabilis senex, & per annos XIII. strenue officio prioratus in hoc loco præfuit; porro Adelbero Cellarius monasterij factus est, & annis multis præfuit: qui cum esset vir bonus & prudens, multa huic monasterio bona fecit.

Primi monachi de Moguntia conuenerunt 12.

Nomina monachorum 12.

1. abbas Bernhelmus.

DE